

Na internetu sa

SANGOM

Na internetu sa

SANGOM

www.itu.int/cop

Ova knjiga za cilj ima da djecu nauči koja su njihova prava i kako da budu sigurni na internetu. Knjiga ima šest scenarija koji prikazuju situacije sa kojima se djeca često susreću kada su u digitalnom okruženju:

1. Pravo na internet igrice

2. Kontrolisanje vremena provedenog pred ekranom

3. Izloženost neprikladnom sadržaju

4. Pravo na upotrebu digitalnih medija radi učenja

5. Privatnost

6. Odrasli kao uzor pozitivne upotrebe digitalnih medija

U svakom scenariju djetetu se postavlja pitanje sa dva moguća odgovora. Čitanje knjige sa vašim djetetom stvoriće priliku da sa njim razgovarate o tome šta mu se sve može desiti dok je na internetu. Tačan odgovor za svaki scenario nalazi se na kraju ove knjige.

Podstičemo vas da, dok budete čitali knjigu, otvoreno razgovarate sa vašim djetetom o onome što je vidio ili radio na internetu. Ujedno vas ohrabrujemo da uvjerite svoje dijete kako sa vama može razgovarati u bilo kojem trenutku u vezi bilo čega što se dešava na društvenim mrežama, te da neće upasti u nevolju zbog toga što vam se povjerilo.

Knjiga je namijenjena djeci mlađoj od 9 godina. ITU takođe ima resurse o pravima i sigurnosti na internetu za stariju djecu i djecu koja su voljna saznati više: www.itu.int/cop

Zdravo, ja sam Sango,

nindža telefon! Živim u Japanu sa svojom porodicom. Moj zadatak je da pomognem djeci da budu zaštićena i da se zabavljaju dok su na internetu. Želim i tebi da pomognem!

Ako pažljivo saslušate šta vam Sango govori u ovoj knjizi uspjete pronaći tačne odgovore!

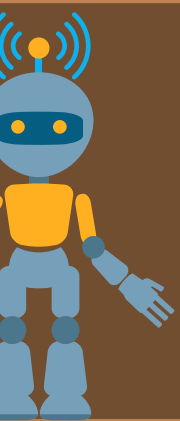

Upoznajte

HUGU!

Hugo se igra na svom kompjuteru.
Ali i njegova mlađa sestra želi da se
igra.

Šta bi Hugo trebao da uradi?

A

Da kaže svojoj sestrici "nema šanse"

B

Da dopusti i da se njegova sestra poigra - zabavnije je kad svi igraju

SANGO KAŽE...

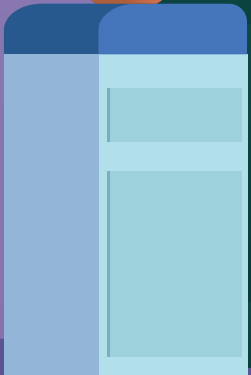
*Sva djeca
treba da se igraju
i zabavljaju!*

*Kada možete dopustiti
svojoj maloj sestri ili
malom bratu da se i oni
poigraju na internetu?*

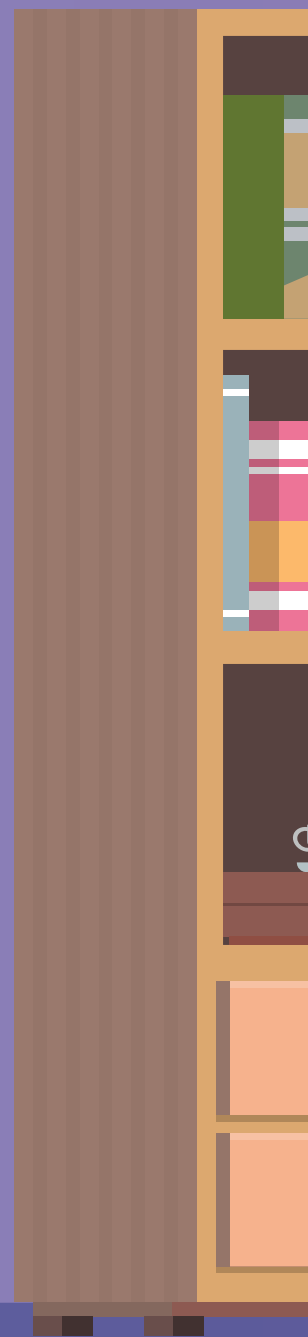

Upoznajte

AMAL

Amal gleda crtiće čitavo
popodne.
Počele su je boljeti oči.

Šta bi Amal trebala da uradi?

A

Da ode u prodavnicu i kupi si nove oči?

B

Ugasi crtiće i ode se igrati sa bratom

SANGO KAŽE...

*Postoji mnoštvo
zabavnih igara
i bez televizora, telefona
i kompjutera!*

*Čega se najradije igrate sa
drugima?*

Upoznajte

TOMA

Tom gleda Youtube Kids.

Ali nešto je iskočilo na ekranu
zbog čega se on osjeća nekako
nesigurno i čudno.

Šta bi Tom trebao da uradi?

A

Da ugasi tablet i ispriča nekom starijem za to

B

Da baci tablet u kantu za smeće

SANGO KAŽE...

*Ako zatražite
pomoć od nekog starijeg,
osjećaćete se
bolje!*

*Sa kojom odraslom
osobom biste mogli
porazgovarati?*

Upoznajte

ZOLU

Zola obožava dinosauruse i želi nešto više da nauči o njima

Šta bi Zola trebala da uradi?

A

Da pronade živog dinosaurusu i porazgovara sa njim

B

Da zamoli nekog starijeg da joj pomogne da na internetu pronade zanimljive informacije o dinosaurusima

SANGO KAŽE...

*Postoje baš kul
web stranice
samo za djecu!*

*Koja je tvoja omiljena
web stranica namijenjena
isključivo djeci?*

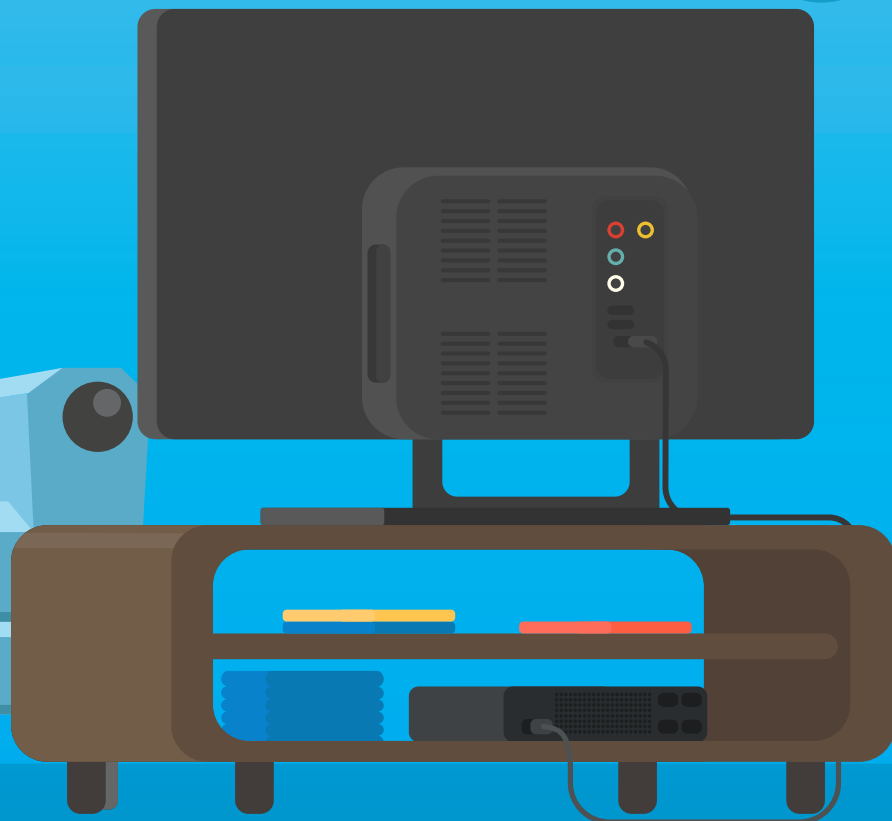
Upoznajte

KAYLU

Kayla igra internet igrice. Drugi igrač je pita može li mu poslati svoj selfi.

Možeš li mi poslati svoj selfi?

Šta bi Kayla trebala da uradi?

A

Uslikati svog
cuku umjesto
sebe

B

Posavjetovati se sa
nekim starijim

SANGO KAŽE...

*Slanje selfija
može biti opasno, najbolje je
posavjetovati se sa
nekim starijim!*

*Sa kojom odraslom osobom
možete razgovarati o tome
kad je sigurno slati selfije?*

Upoznajte

LUCASA

Lukas gradi ogroman toranj
od kockica. Volio bi da mu
tata pomogne, ali tata se
igra na telefonu.

Šta bi Lucas trebao da uradi?

A

Učtivo zamoliti tatu da toranj naprave zajedno

B

Razljutiti se i pobacati kockice na sve strane

SANGO KAŽE...

*Zajedničke aktivnosti
sa porodicom
mogu biti zabavne!*

SCENARIO 1: PRAVO DA IGRATE IGRICE NA INTERNETU

Tačan odgovor je: B

Sva djeca imaju pravo na igru. Ovo uključuje i igranje igrica na internetu, gledanje video snimaka, povezivanje sa prijateljima i porodicom preko društvenih mreža, dok god je to primjereno uzrastu djece.

SCENARIO 2: KONTROLISANJE VREMENA PRED EKRANOM

Tačan odgovor je: B

Za djetetovo zdravlje i dobrobit važno je da vrijeme provedeno pred ekranom bude uravnoteženo sa aktivnostima bez interneta. Zabavne aktivnosti bez interneta mogu uključivati maštovitu igru unutar kuće ili van nje, čitanje knjiga ili bavljenje sportom.

SCENARIO 3: IZLAGANJE NEPRIMJERENOM SADRŽAJU

Tačan odgovor je: A

Ponekad djeca slučajno naiđu na nešto na internetu što je zastrašujuće, uznemirujuće ili nepristojno. Važno je da djeca budu svjesna da uvijek mogu razgovarati sa odraslom osobom kojoj vjeruju o onome što su vidjeli, o tome kako to utiče na njih i šta mogu uraditi kad se tako nešto dogodi.

SCENARIO 4: PRAVO NA UPOTREBU DIGITALNIH MEDIJA RADI UČENJA

Tačan odgovor je: B

Sva djeca imaju pravo na pristup informacijama, učenje i razvoj novih vještina. Digitalni mediji mogu tome doprinijeti. Na primjer, postoje brojne web stranice edukativnog karaktera izrađene samo za djecu

SCENARIO 5: PRIVATNOST

Tačan odgovor je: B

Djeca imaju pravo na privatnost. Očuvanje privatnosti ličnih podataka, uključujući fotografije, pomaže djeci da budu sigurni dok su na internetu. Mnoge web stranice i aplikacije imaju postavke privatnosti pomoću kojih možete zaštititi privatnost podataka o svom djetetu

SCENARIO 6: ODRASLI KAO UZOR POZITIVNE UPOTREBE DIGITALNIH MEDIJA

Tačan odgovor je: A

Djeca uče na primjeru, stoga ITU podstiče roditelje i odrasle da daju dobar primjer djeci kako se koriste digitalni mediji. Ukoliko želite više informacija, ITU je izradio smjernice za roditelje, njegovatelje i nastavno osoblje : www.itu.int/cop

Ovu knjigu priča izradili su Međunarodna unija za telekomunikacije (ITU) i radna grupa sastavljena od autora koji su dali svoj lični doprinos, a koji dolaze iz vodećih institucija iz oblasti dječjih prava i zaštite djece u digitalnom okruženju.

Ova knjiga ne bi bila moguća da autori i ITU-ov grafički tim nisu uložili dosta svog vremena, ispoljili entuzijazam i veliku predanost.

ITU je zahvalan svim dole navedenim partnerima koji su izradili ovaj resurs za djecu, poklanjajući svoje dragocjeno vrijeme i stručnost:

Amy Jones i Olivia Solari Yrigoyen (Child Rights Connect), John Carr (ECPAT International) kao i Amanda Third i Lilly Moody (Univerzitet Western Sydney).

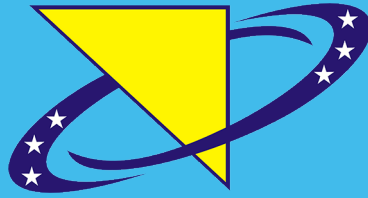
Posebno se zahvaljujemo djeci čiji su neprocjenjivi komentari uticali na finalni izgled ove knjige.

© ITU 2020 some right reserved. This work is licensed to the public through a Creative Commons Attribution-Non-Commercial-Share Alike 3.0 IGO license (CC BY-NC-SA 3.0 IGO). Under the terms of this licence, you may copy, redistribute, transmit, and adapt the work for non-commercial purposes, under the following conditions: Attribution: please cite the work as follows: <desired citation, which includes link/DOI>. Translations: If you create a translation of this work, please add the following disclaimer along with the attribution: This translation was not created by the International Telecommunication Union (ITU) and should not be considered an official ITU translation or publication. ITU shall not be liable for any content or error in this translation. Adaptations: If you create an adaptation of this work, please add the following disclaimer along with the attribution: This is an adaptation of an original work by the International Telecommunication Union (ITU). Views and opinions expressed in the adaptation are the sole responsibility of the author or authors of the adaptation and are not endorsed by ITU. For more information, please visit <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/igo/>

This translation was not created by the International Telecommunication Union (ITU) and should not be considered an official ITU translation or publication. ITU shall not be liable for any content or error in this translation. Adaptations: If you create an adaptation of this work, please add the following disclaimer along with the attribution: This is an adaptation of an original work by the International Telecommunication Union (ITU). Views and opinions expressed in the adaptation are the sole responsibility of the author or authors of the adaptation and are not endorsed by ITU. For more information, please visit <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/igo/>

www.itu.int/cop

